

حيات

ارابه ركزى :

آفقرده ده ، استانبول جاده سنده آفقرده
معارف امينلى ياشنده كى دائره

استانبول بوروسى :

استانبولده ، آفقرده جاده سنده ۸۷ نومروده
دايه مخصوصه

نسخه هېربرده ۱۵ غروشه

سنة لکى پوسته ايله ۷,۵ ليرا .
(اجنبى مملکتلر ايجين ۷,۵ دولار)

ابونه و اعلان ايشلرى ايجين استانبول بوروسه
مراجعت ابدليلر .
يازي ايشلرنك مرجع آفقرده مرکزدر .

مياړه د اتمانجاړه ... د ياره د اها هېره حيات قاتالم ...
- نيخه -

ساڼي : ۶۹

آفقرده ، ۲۲ مارت ، ۱۹۲۸

۳ ى جلد

حيات مجموعه

۹۲۸ نسخه رمضان بابرانك بونونه قارئدرى ايجونه معاندنر كنبر نسخه نمى ايجر .

مصاحبه

آفقرده نك صوك هافتانده د اړ نو طار

انحصار مفسره - بورجه نرقيفاني - ايلك نرسيات قارئيلفى ادلاوه معارف وېرکېسى مسئلې

صوك هافتانك مثبت فعاليتلرى اقتصادى
ومالى جبهه لرده تمرکز ايدىيور . بر طرفدن
اقتصاد مجلس عاليسى اجتماعنه دوام ايدىيور، ديكر
جهتدن آفقرده دعوت اولونان شكر و پترول ،
توتون ، مسكرات انحصارلرى مديرلرى اوزون
اوزادى به مالىه وكالتهده اجتماعلر عقد ايله ديلر .
مذاكره موضوعى انحصارلره تعلق ايتديكنه كوره
مملكتك اقتصادى حياتى شدتله علاقه دارايدمر .

اقتصاد مجلس عاليسك نه درجه مثبت
اساسلره كوره چاليدىغنى ، تماس ايتديكى مسئلهلر
حقنده تنظيم ايليه چكى رابوردن آكللاياجمر .

عجيا انحصار مديرلرينك مالىه وكالتيه تماسلرى
نتيجه سنده ويريلن قرارلر نه لردر ؟ اونى بوكون
تماميله ييلمه ورز . يالكز يومى غزته لره كوره انحصار
بودجه لرينك تنظيمى مسئلهسى تدقيقانك مركزينى
تشكيل ايدىيور مش . بونقطه بزجه صرف ادارى بر
اهميتى حازدر . نظرى اولارق دوشونولديكى
زمانده نهايت بوبوك ملت مجلسك على الاطلاق
دولت صرفياتى اوزرنده كى مراقبه حقنه تماس

ايله ن بر حقوق اساسيه مسئلهسى كې مطالعه
اولونا بيلير .

بزجه مهم اولان جهت ، مالىه وكالتهك انحصارلرك
متوجه اولدينى هدف حقنده نه دوشونديكى
اوكرنمكدرد . عجيا انحصارلر صرف قولايجه وېركى
تحصيلى نقطه سندنمى وضع اولونمشدرد ؟ اكر بويله
ايسه بوا دادره لرك اهميتى چوق تالى بر موقعه اينهر .
اووقت عيى وېركونى دها قولاي ، دها امين بر
طرزده تحصيل ايتك يولى بولونامازمى ؟ سؤالى
مواجهه سنده قاليرز . بويله تلقى اولندينى زمان
بوانحصارلرك ضرورى اولدينى ده قولايقله اثبات
اولوناماز . اكر انحصارلر صرف وېركى تا ميني
نقطه نظرندن وضع اولوناماش ، دولتهك
اهميتى عدايتديكى ثروت منبعلرى اوزرينه حاكم
اولماسى ، او ثروتلرى مى منفعت اعتباريله اك انا
برطرزده ايشله تمهسى مقصدى كوزه تيلورسه
اوزمان بوا دادره لرك حقيقى قيمت وموقعى تعين ايدمر .
انحصارلرك تشكيلانده خصوصيت ، اداره
ايدمر لرده بوقادار مهم اقتصادى برايشى باشاراجق
مزيت آرامانك معناسى آكللاشيلير .

ديكر جهتدن انحصارلرك هدفى تعين
سايله سنده مملكتده تعقيب اولونان اقتصادى
سياستك انا خطلرى عادتاً چيزيلش اولور .
انحصارلرك كنش بر اقتصادى هدفه متوجه
اولماسى - انا اداره ايديك شريطه - چوق خيرلى
كوره نلردرز . اسكيدن مملكتمزده كى اقتصادى
تدريسات « ليه راليزم » اساسنه كوره عادتاً نص
حالنده جريان ايتديكى ايجين دولتهك هر هانكى
براستحصال منبى اوزرينه حاكم اولماسى ، اونى
ملى منفعتكه اوليغون بر طرزده ايشله تمهسى
دوغرو بولمايانلر چوقدر . فقط وقايع هر طرفده
بر آرائيق ، مكتبلر مزده « تك » اقتصاد مؤلفى
اولارق طانيتديريلان پول روو ابوليونك عالمشول
فرض ايله ديكى اساسلرى ، رقابتدن بلكه ن آهنگى
تكذيب ايتمكد ، اقتصادى ساحده دول
قدرتلى امكان مرتبه سنده تحديد ايله مكطرفدار
اولانلرك دوغرو دوشونمكد كلرنى اورتايله
قومقمدهدر . دولت تشكيلاتيله اقتصادى بر منبى
ايشله تمكده بعض ضعيف نقطه لرمز كورولسه بيله
دولتهك مى منفعت اعتباريله لازم كوردىكى منابى

تاریخ و مورخه

— ۷ —

یونان مورخه: پولیب ، پولاتار

Græcia captaferum victorem cepit et
artes Intrulit agresti Latio :

«مغلوب یونانستان مظفر سلاخی آئینه آلدی ،
وخشین لایتومه علوم و معارفی ادخال ایتدی » دیه
بحث ایله دیکی استیلا و تفرندن بری اولدی .
سیپونلرله ، و بالخاصه شاگردی و دوستی امیلیه
ایله اوردولر پیشنده دنیای دولاشدی ، اوردوگاهلرده
یاشادی ، قورده نت محاصره سنده ، قارطاجه محاصره
سند ، نومانسییا محاصره سنده بولوندی : بو معظم
خرابیلرک شاهدی اولدی . اگر دیمه به جسارت
ایده بیلیرسم ، اونک میانجی و طنپورورلکی ، یونانستان
مغلوب اولدقدن سوکرا ، غالبک شدتی تعدیل ایتدی ،
و کنیدیسی قوغمش اولانلره ، حر دکله بیله ، نه
هیچ اولمازسه ، لایم براداره تأمین ایله دی . بناء علیه ،
توکیدیدیس کی ، پولیبده بردولت آدمی ، شهسز
دوشکون ، فقط بالخاصه اضطراب جکدیکی ایچین ،
بیلیمک و آکلاقی ایسته یین تجربه لی برآدمدر .

توکیدیدیسله عین سوبه به یوکه ملک ایچین پولیبده
نقصان اولان برشی وارسه ، اوده یوکهک تهستیک
وصفدر . فقط نه انشاسی ، نه ده طرزبانی ،
توکیدیدیسک شهرتی ایریشیمه ز بردرجه به کتیره
استادانه کوزه لکه مالک دکلد . یالکز نفوذ نظری ،
دولت ایشلری حقنده کی معقول ذوقی بعضاً توکیدیدیسک
دهاسی ایله باش باشه در . فقط حربلرک تاریخنده ،
مؤسسه لرک تصویرنده ، حادثه لرله هیئت عمومیه لرین
واسع برصورتده آکلامقده ، پولیب دیگر بوتون
مؤرخلرک فوقنده در . معلوماتی ، متیقظ و فعالدر .
توکیدیدیس ایله پولیب ، بویکی مؤرخ بربرله مقایسه
ایدیلیرسه ، یونانستانک نه نقطه دن تکامل ایله دیکی ،
وهرایکیسنک آراسنده کچن ایکی عصر ظرفنده نه لر
غائب ایتش اولدوغی آکلاشیلر . اولرک اثرلری ،
یاشادقلری عصر لرده انکشاف ایدن صنعت اثرلری
کیدر : توکیدیدیسک تاریخی ، حیاطه دولو برفعالت
ایچنده چوقدن سلسله مراتبه داخل ، او اصیل
(بارتئون) سیالینه بگزدر . حال بوکه پولیبک ،
داها متنوع ، بعضاً داده معلومات ویرن وداها ماهرانه ،
ودائماً جوق مشوش اولان تاریخی ، انحطاط دورنده کی
یونان صنعتک اوزمانلر بیله (یزانینیزم) دیه باد
ایله دیکی ، تفرعات ومنتخب پارچه دوشونجه لرنده
کریدر . پولیبک تاریخی فاجعه یاپماز ، ایضاحانی
کوهزه جه ، لسانی قوتسزدر . نه قادر دولفون
و معلوماتی اولسه ده ، یورار ، هالیقارناسلی ده نیک
قاجاجه سوبله دیکی کی ، جان صبقار .

(آنته) نک سقوطدن سوکرا ، حافظه به ایدیا
تودیع اولونایه لایق برحادثه وارسه ، اوده آلن
سطوتنک برینه روما سطوتنک قائم اولماسیدر .
تاریخک بو اساسلی تکاملی ده مؤرخنی بولدی :
پولیب . هرودوت و توکیدیدیس کی . پولیبده
برسورکوندر ، اوده تاریخی ، منفا بولرنده بولدی .
فقط اونک منقاسی غیر مزروع و باربار طوپراقلر
اولمادی : انحطاطه اوغرایان یونانستاندن چیقارق ،
مترقی (روما) به التجا ایتدی . اوندی ، بویوک تاریخنک
اساسی فکری ، بوتضاددن دوغدی .
پولیب ، عیسان اول ۲۱۰ ایله ۲۰۰ آراسنده ،
تقریباً توکیدیدیسدن ایکی عصر سوکرا ، (آرقادی) ده
(مهغالوبویس) شهرنده دنیایه کلدی . بو (روما) نک
آنیالندن قورتولوب (قارطاجه) به ده غلبه چالارق ،
فیلامینیوسی « حریت نامنه » ، یونانستانک اسارتی
حاضرلامایه « کوندردیکی زماندی . لیقورتاسک ،
مهم برآدامک اوغلو اولان پولیب ، صوک نفسلرینه
قادر مملکتک استقلال اوغورنده مجادله ایتیه عزم
ایدن وطنپرورلر آراسنده کنجککنی کچردی . پولاتار
حکایه ایدیورکه ، فیلوپومنه نک جنازه آلاینه
صوک یونانی نک کوللرینی برقاب ایچنده طاشمایه
مأمور اولان ، کچ پولیب ایدی . عسکراوغلوسکر ، صوک
بویوک آلن عسکرلرینک شاگردی اولان پولیب ،
آلن انحطاطی غلوانیزه ایدلردن اولدی : فقط
بصیرتی ، طمطراقی قصیده لره فریفته دکلدی ، بر
درجه به قادر اعتدال توصیه ایدردی ، بویسه ،
هرزمانده مهلک آبدالردن باشقا برشی اولایان سرت
حریرله شبه لی کوروندی . غیور و آلتغاندی :
فرقه مجادله لرنده کنیدیسه قورولان ایلك طوزاغه
دوشدی . سورولدی ، رومالیره رهن اولارق
تسلیم ایدیلدی ، (روما) ده یکریمی سنه قالدی ،
پول - آمیل و سیپونله دوست اولدی . دوستلری
واسطه بیله ، خزینه اوراق معلوماته ، مؤسسه لرک
مقانیزمنه ، منشأ لرک سرینه نفوذ ایتدی ، بوحال ،
روما عظمتک سبیلرینی آراشدیرمایه وکشف ایتیه
سائق اولدی . اونک مساعیسی ، فکراً نافذ پیشکینلکی ،
کورمه بی ده ، آکلامایه ده ، محاکمه ایتیه ده جوق
ای بیلیر . او ، رومالیر آراسنده ، قاطونک
اورکدیکی و بونکله برابر ، (روما) نک استادلری
طانیذینی قورناز و کوزی آجیق آداملردن ، نک بر
« یونانی » ، Græculus اولارق قالدی . روایت
کوره ، سیپون امیلیه نی کوکله چیقاردی ، و بو
صورتله هوراجیوسک :

آلمان شتاهلرک بالآخره وضع ایده جکی مشهور
نظریه نک ایلك طاسلاغنی اورتابه آمشدر .

برهر روبرجیلر — بونلر جمله عصیه فیزیو
لوجیاسیله حیوانلرک Behaviour ینه عائد تدقیقانه
استناد ایدرلر . بونقظه نظردن بر اجتماعیاتک آناخلرینی
Seljony سه لیونی « عرق و جمعیت حیاتیاتی » نام
آلمان مجموعه سنده ۱۹۱۲ سنه سنده نشر ایله دیکی
تدقیقنده کوسترمشدر . مشهور Rechterew به ختیره ف
ایله باولوفک Pavlow ک و مساعی رفیق لرنک برلکده
چالیشلری سایه سنده حیاتیاتچیلر ایله اجتماعیاتچیلر اله و برمش
اولدیلر . سوروکین « اجتماعیات سیستمی » عنوانی
آرنده به هه و بور اصولی معتدل بر طرزده تطبیق
ایله مشدر .

صوری اجتماعیاتچیلر — بونلر سیجمله لک

نفوذی آلتنده در ، جمعیت حیاتنده کی قارشیلکی تأثیر
وعکس تأثیرلری تدقیق ایدرلر . باشلیجه موضوعلری
اجتماعی تماس ، انزوا ، نزاع و اختلاف الخ . کی
حالاتک تدقیقیدر . تاختره نک « اجتماعی حیات علمی »
عنوانی اثری بو فصیله دن بر مثال اوله رق ذکر
اولونایلیر . تاختره نک هدفی مارکس ایله سیجمله لی
برلشدرمکدر . فرانک Frank « فلسفه و حیات »
عنوانی اثری ده ینه بو میانده ذکر ی لازم کلن
کتابلردندر .

کورلوبورده روسیه ده اجتماعیات ، برعلم اولارق
سر بسته انکشاف ایده بیلیمک ایچون مساعد شرائطه
مظهر اولماقده برابر ینه شایان دقت متفکرلرک مسا .
عیسنه موضوع تشکیل ایتشدر . بونلرک مقداری
اولدجه مهم بر یکونه بالغ اولقده در . واقعا روس
اجتماعیاتی هنوز آلمان ، فرانسز ، انگلیز آمریقان
متفکرلرک نفوذندن قورتولوب کنیدیسه خاص برمنظره ،
برروش اکتساب ایتیه مشدر . فقط بوتفکر استقلالک
برکون کلوب تحقق ایتیه جکی طن ایله مک ایچون
اورتاده بر سبب کوروله بور .

محمد عزت

شیلری آلدن جیقار ماما به حریص ، یازیور ، متماًدیاً
یازیوردی .

بولونارق، تعبیرك بوتون قوتبیه، برپولغراف در؛
اونك ایچین هرشی بررساله یه وسیله در: روماسائی،
یونان مسائی، دین، اسرار، ملکی شرف، عسکری
شرف، (پنی) نك کهانتلری و کهانتلرک انعطاطی،
فلسفه، سیاست، ازدواج، طلاق، صوء آتش،
حاصلی هرشی [۱]. فقط او، اك زیاده، تراجم
احواله عائد مناقبدن و فقره لردن خوشلانیردی. نهایت،
ماضینك بوتون بوخاطره لرینی برتراجم احوال غاله ریسنده
طوبیلاق کی صوك درجه ماهرانه بر فکرده بولونیدی.
بوغاله ریده، یونان قهرمانلریله روماقهرمانلری، ایکیشر
ایکیشر، برسه ری تشکیل ایدمك وجه ایله، یوز
یوزه کچورلردی. او، بوسه ری به (مشابه حیاتلر)
نامنی وردی.

بوكتاب، بردهاثرى اولدى. محضر بويوك ازمنه
قدىمه ايله هنوز دوغان خريستيانلغك آرا لرئده ياشادىنى
ايچين، پولونارق يونانستانلر رومانك هرايىكى غنغنه سنى
ادراك ايتدى، واونى تام اورتادن قالفاجنى برسيراده،
طريف برخلوص و صفوتله اخلاقه انتقال ايتدردى :
انخطاطك هه رودوتى، هرشيدن اول بر ناقل،
هيچ شهبه سز تاريخك باباسى قادار يوكك و دستانى
اولماسده، اونك قادار اكلندي ريچى، اونك قادار مرافلى و قلبى
تميزدى. اونك بووقوعات طولايىچى روحنده، فضيلت
وقهرمانلق ايچين غايت اصيل بر ذوق واردى.

پولوتارق ازمنه قديمه نك عظمتيله متحسس اولدوغى ايجين،
اونى جديلكيله دكل، فقط افسانوى طر فيله اورتابه
قويدى . يايا اولقله برابر ، آتيك بر يورويشله
بعضاً ذروه لره ايريشدى . اثرلرينك مطالعه سى دائماً
أكلنديرر ، بمضاده اعلا ايدر . پولوتارق يازماش
اولسه يدى، بشرتيك سياهنده براكيكلك اولوردى .

بولونار قك شهرنى عصر لرحه جانلى وتازه قالدى؛
اوده ، بالكز انسانى اوكره تدىكى ايچين دكل ، عين
زمانده اكلندى دىكى ايچين . ژان ژاق روسو ايله
ناپولئون ، بولونار قق او قورلردى . اون يدنجى عصرده
ديرلردى كه ، بولونار ققن مستغنى قالابله جك هيچ بر
« جدى آدام » بوقدر .

«بابا» پولوتارق ، مستحق اولدوغی اقباللر
 میاننده ، «بابا» آمیو طرفندن فرانسهجه بیه ترجمه
 یدیلک طالعهده مظهر اولدی . کوزهل بر نثرله
 حکایه اولونان بو کوزهل ترجمه حاللردن ذوقلی نه واردر!
 مادانکه بزم مونتهن بویه حکم و بریور ، حکمی
 آکلاتق و طیفه سنی بچین کندیسنه بر اقایالم :
 « بوتون فرانسه محررلری ایچنده برنجیلک نشاتی ،
 طنز ایده رم ، بحق آمیوه و بریورم ، بوده یالکز
 لسانک صفوق و ساده لک ، چونکه اونقطه دن سائر
 بوتون محررله تقدیم ایدر ، نه اوزون مساعینده ثباتی ،
 نه ده غایت چتین و موجز بره وانی اودرجه بر موقیتله
 [۱] بونلر ، پولوتارقک بر اقدیقنی اثرلردن بعضیلرینک
 اسملریدرکه ، بو اثرلر (اخلاق اثرلر) نامی آلتنده
 هب بر بره طوبیلا نامشدور .

وطني دأشرك شهر تلى دأما تازە لە نىر؛ بويوك ايشرك
سرف لايموت اولور؛ وطنينه حقيه خدمت ايتش
اولانرك نامى بوتون آغيزلردن تكارالانىر، واخلافه
انتقال ايدر. فقط بونك دأها اى برجهتى وارسه،
اوده شودر كه، كنجلك اى هم شهريلرك نامنه اضافه
اولونان بوشرفه واصل اولق امل ايله منفعت عموميه
اوغورنده هر شيشه كوكس كرمكه شدتله تشويق
ايدلش اولور.

یونانستان مغلوب اولشدی، (روما) مظفردی .
روما امپراطورانی ، بونجه مشهور ملتلی ، منقاد
وقیمیلد انعامیه بی مجال ایالتلرحالته قویعشدی . یونانستان ،
عیسادن یوز سنه سوکرا ، انسانلرک حافظه سنده
براقش اولدوغی لایعوت خاطرهدن باشقا هیچ برشهرته
مالک دکلدی . معافییه بو خاطره اوپله بر راده ده
ایدی که ، کویا جانلی ودائما موجود برشی ایمش کبی
یکی نسلره تأثیر ایدیوردی . افسانه لرینه وخطارینه
وارنجیه قادار ، یونانستانه عائد هرشی سه ویلیوردی ؛
مکتبلرده درس اولاراق اوکره تیایوردی ؛ قهرمانلری ،
انشاد موضوعی « اتخاذ ایدیلیوردی . کرسیلرده
دیگلکه نه ن خطیلردن تیایرو آقتورلرینه ، وحرملرده کی
اسیرلره وارنجیه قادار ، بوتون (روما) ، یونان فکریله ،
یونان فلسفه سیله ، یونان صنعتیه ، یونان ته کنیکلیه
مشبوعدی . بوشانلی ویا مؤثر واقعهلر ، بو قیمتی
تدریسات ، بو قهرمانلق ویا عائله عنعنهلری ، دائما
بسط و ذکر ایدیلیور ، وجاری لسانک اقامندن عد
ایدیلیوردی ؛ بو خاطرهلری طویلامق ، واونلری
قوللایشلی وطاشینابیلیر چه رجوه لر ایچنده ، عادتا
بوتون حافظه لره تعلیق اولونابیلسن دییه ، خلقه
تقدیم ایتک ضروری ایدی . بواشی ده کوره جک برآدام
دنیا به کلدی . اوده بولونارق .

پولونار ق میلادك ۴۸ سنه لرینه دوغرو، ایمپراطور
فلاودیوس زماننده ، (به اونی) ده (کرونه)
شهرنده دنیا به کلدی . تحصیلی (آتیه) ده کوردی ،
صرده ، ایتالیا ده سیاحت ایتدی ؛ (روما) به
یرلشدی ، و سپازیانوس و دومیتیانوس زماننده ،
اوراده تقریباً یکرمی سنه یاشادی . بو ، کوزهل
بردور دکلدی ؛ فقط پولونار ق روحاً غمخیزی ،
یاشادینی دوری بولدوغی کبی قبول ایدیوردی .
ساکن بر بورژوا ، معلم و قونفرانسجی ، ادبیاته
و فلسفه واقف ، ساکن یاشامقندن باشقا برشی
ایسته مه زدی . آلپررکه ، کندبسی ققره لر طویلایمقده
و اوراق خزینه لرینی آراشدریمقده سربست بر اقلین .
(روما) ده اوزون مدت اقامتندن سوکرا ، کوچوک
وطنه دوندی ، اوراده کندیسنگ اوفاق بلدی
مأموریتلرینه یوکسه لدیکنی کوردی ، آرخونلغه ،
حتی رواسته کوره (دهانی) ده کی (آپولون پی تییه)
باش راهبکنه . اسکی عبادت محو اولیوردی ؛
بو یوک (پان) اولشدی . پولونار ق ، صاف وری
ولدوغی ایچین ، اوچ عصر اول تقدیس ایدیلن
شیه کولکنی اوایلایوردی . ماضی به عائد لایعده معلوماتی ،
خلاقه و حیانتك اداره سنه دائر معقول دستورلری
آوولجر دولوسی طویلادقن سوکرا ، بونجه کوزهل

پولیه کوره ، تاریخ باز می ایچین اوج شرط
لازمدر : وثیفه لری تدقیق ایتمک ، مواقعی طایمق ،
وبالحاصله دولت ایشلرنده تجربه سی اولق . محلیه
وهیجانه کلنجه ، اوکا اهمیت بیله ویرمه ز . بواب ،
تعلیمی محررلرک نمونه سیدر ، مؤسسه لرک مقانیرمنی
وسیا سنک حکمتلرنی تشریحده امثال یوقدر . فقط
دولت آدمی صفیه ، (روما) نك یونانستانک برینه
کجه سی کی اصلا کوروله دک بویوک دولت ایشلرندن
برینک ایضاحنی اک ذکی بر استقباله برافشدرکه ،
بوده اولنک شهرتنه کفایت ایدر .

بولیدن بر لوحه اقتباس ایده جکم، بوراده اسکی
رومانک ملی وعائولی عنعناتک فضیلت وقوتی حس
ابتدیریلیور : « روماده مهم برآدام اولدیکی زمان ،
اونک جسدی جنازه آییندن سوکرا ، عظیم برطنطنه
ایله (فوروم) ده کی کرسی به کوتورولور ؟ اوراده
هرکس اونی کوره بیلجک وجه ایله دیم دیک آیاغه
قالدیریلیر ؟ بک نادر اولارق ده یاتیریلیر . اطرافنه
طویلانان تکمیل خلق مواجهه سنده ، اکر بر حیات
و (روما) ده بولونان بر اوغلو وارسه ، ویا
اقریاسندن بری وارسه ، او ، مرحومک یاشادینی
مدنجه اونک فضیلتلرینی ، یابدینی ایشلری یاد ایتک ایچین
کرسی به چیقار . اوزمان نه اولور ؟ اونک یابدینی
شیلری کمالاً کوزلری اوکنه کتیره و خاطرلایان
حاضرون (بوراده مقصدم ، عین ایشله اشتراک
ایتمش اولانلر دکل ، فقط اوکا بیکانه قلش اولانلر) ،
بو خاطر ایله او یله متأثر اولورلرکه ، برعائله نک ماتمی
عمومی بر مانم اولور . جنازه مراسمی بیتوبده مرحومه
سوک وظیفه لر ایفا ایدیلدکدن سوکرا ، تصویری
اؤک یاقین بر محله و بر تحته سایان آلتنه قونولور .
بو تصویر ، ممکن مرتبه دوغرو اولارق ، اونک
خطوط وجهیه سنی ورنکی کورسته ریر . عمومی
یورطیلرده بو تصویر آجیلیر ، کمال اهتمامه سوسله نیر .
عائله جه مشهور بر ذات وفات ابتدیکی زمان ، بویجه
و صورت عمومیه ده وجود کورستیرنجه تمثیل ابتدکری
کیسه لره اک جوق بکزه یه ن آداملرده عین زینتله
سوسله نیر ، اولرده بو صورتله قافله به الحاق اولونور .
اگر اولوقونسل ویا پره تورایسه ، آرقالینه ایشله مه لی
بیاض لباس ؟ جه نصوره ، ارغوانی ؟ ظفر آلاینه
نائل اولمش ویا لیاقت کسب ایتمشه ، صیرمالی لباس
گییه لرلر . آرابالراوزرنده واکلرنده دستله لر ، بالطارلر ،
او آداملرک مدت حیاتلرنده ایفا ایله دکلری منصلرک
بوتون علامتلی اولدوغی حالده ایلیله لرلر . کرسیلرده ،
فیل دیشی اسکمه لر اوزرنده صیرا ایله اخذ موقع
ایدلرلر . شانه و فضیله سوداسی اولان بر دلیقانی
ایچین بوندن قدرتی تشویقی اولور ؟ کیم اولابیلیرکه ،
فضیلتلریله مشهور ، وسپاری حیات و تنفسه مالی ،
یان یانه دوران بوتون بو آداملری کوروبده قلبی شان
و شهرت عشقیله دولاز ؟ بوندن داها اصیل بر منظره
تصور اولونا بیلیرمی ؟ اولونک شناسنی ایدن خطیب ،
اونی بیتیردکدن سوکرا ، هیکلری موجود جدلرک
شناسنی ایدر ، اونلرک موقیتلرینی و حیاتلرینی اک
اسکیسندن باشلایارق آکلایر . بو صورتله فضیلتی

واترلو

توضیح مقتدر اولفده کی درین معلوماتی ایچیندر،
(چونکه ہم ایچین هرکس ایستندیکنی ده سین ،
یونانجه آکلامام، فقط ترجمه نیک هر برنده اودرجه
مربوط ومضبوط بر ذوق کوربیورم که ، یا مؤلفک
حقیق تصویبی لایقوله آکلامش ، یا اوزون بر
مکله سایه سنده پولوتارک فکرندن کندی روحنه
عمومی بر فکری قوتله نقش ایده رک ، کندینی
تکذیب ویاتنفید ایستیره جک اوکا هیچ برشی
علاوه ایتمش) ، فقط اوکا اک زیاده متشکر
اولدوغم جهت ، بویله غایت الزم وزمنه موافق بر
کتابی بولوب سچوب مملکتته هدیه ایتمش اولمستنددر .
اگر بوکتاب بزی چاموردن جیقارامش اولهیدی،
بزجاهلر ، محو اولشدق : شوساعنده بز اوسایهده
قونوشیور ویازیورز، قادیلراونکله مکتب خواجه لرینه
نهایت ایدیورلر ؛ اوزم دعا کتابزدر .

بو جوق اکلتجهلی و جوق جالی غالهری
کزبلدیکی، وپولوتارک تاریخی فضیلتی تشکیل ایدن
جاذب مونلک سایه سنده قهرمانلرینک خصوصیتلری
آراسنده یاشانلیدی زمان، انسان بوتون ازمه قدیمه
ایله برآزاده یاشایورم دیر . تهزه ایله رومولوس ؛
لیکورغ ایله نوماموبیلیوس، سولون ایله والهاریوس
بولیقولا ، تمستوقلیس ایله قامیل ، پریقلیس ایله
فایوس ماقسیموس ، آلیکیادیس ایله قوریولان،
تیموله اون ایله پول آمیل، پهلوبیداس ایله مارچه لوس،
آریستیدیس ایله جه تصور قاطون ، فیلوپومنه ایله
فلامینیوس ، پیروس ایله ماریوس ، لیزاندروس ایله
سییلا ، کیون ایله لاکولوس ، نیکیاس ایله
قراسوس، ثومنه یله سلطوریوس، آکسیلاوس
ایله پومپه ، بویوک اسکندر ایله جه زار ، فوکیون
ایله اونیکی قاطون ، آکیس ایله قله اومنه ،
عراقکوسلر ، دیوسته نیس ایله جیچهرن ،
دهمه تریوس بولی یوقرمت ایله مارق آنطوان ،
دیون ایله رونوس ، جمله سی اوکرده یاشارلر ؛
کویا بزه رفات ایدرلر ، نصیحت ویرلر ؛ اونلرک
اومهب ، اومونس دیزیلشیرلی تماسا ایله دکن
صوکرار ، سحرلرندن کوچ قورلولور . سینیده
شوکه ، پولوتارک قهرمانک ضمنتده انسانی آرامش،
بولش، ومدفقانه تحمل سایه سنده بونلرک هر برنده ،
روحی ، عزیمک منبعی ، ابدیاً حافظه لرده قلاجق
و ابدیاً نمونه امتثال اولاجق بونجه بویوک ایشلرک
سثقی کشف ایده یلمش و بزه کوستمشدر .

احمد رفیعی

واترلو ! واترلو ! واترلو ! غملی صحرا !
فضله دولش بر قاب ایچنده قاینایان بر دالغه کی ،
اوجوق بکزی ثولوم ، اورمانلردن، تپه جکلردن ،
کوجوک وادیلردن متشکل صحنه نیک ایچنده ، هیبتلی
طابورلری بر برینه قاتیوردی . بر طرفده آوروپا
وار ، بر طرفده فرانسه ! نه قانیل چایشما ! الله
قهرمانلرک امیدنی یا کیلندی ؛ مظفریت ، سن قاجیو-
ردک . طالع ده آرتق بورغون دوشمشدی . ای
واترلو ! آغلایارق توقف ایدیورم ، هیبات !
چونکه بو صوک حربک صوک عسکری یامان
جیقیدیلر ، بوتون دنیای یکن ، یکریمی قرالی نمختندن
قووان ، آلبرلی ، « رهن » ی آشان بو عسکرلرک
روحی طونج بوریلده ترم ایدیوردی .

آقشام اولیوردی ؛ قاوغا قیزیشمش و سیاهدی ؛
او [۱] ، تعرضه کجمش ، مظفر اولمستنده رمق
قالمشدی . « وه لیتون » ی بر اورمانک اوزرینه
آتمشدی . دوربینی آئنده ، بعضاً حربک اورتا برینه،
کوکس کوکه دوکوشن انسانلرک قورقونج و جانلی
برجالبلی حائده نیتره شدکلری او قارا کلکی نقطه به ،
بعضاده ده کیزکی اندیشه آور کوروش افقه باقییوردی .
بردن بره سوینجه :

— « غروشی » ! دیبه حاجیردی . [۲]
فقط کلن « بلوخر » دی ! امید ، بر اوردوکا .
هدن دیکرینه کجیدی، محاربه نیک روحی ده ده کیشدی .
حرب آلهوکی اولوبارق بو بودی . انکلیز باطاریلری
قطعه لریمزی آزدی . بیرتیق باراقرک دالغالاندینی
صحرا ، جان جکیشرکن بوغازلامان انسانلرک فریادیلر،
آلهو صاچان ، اوجاق کی قزیل بر قوبو حاله
کلشدی . آلایر ، دیوار بارجه لر کی بو قوبونک
ایچنه ییقیلور، اوزون بویلی ، قوچامان سورغوجلی
« تامبور مازور » لر اولغون باشاقلر کی بو قوبونک
ایچنه سربیلور ، شکلدن جیقمش یارلر بو قوبونک
ایچنده کوزه ایشیوردی . قورقونج بوغازلاشمه !
مشوم آن !

اندیشه نیک آدام ، آلرنده محاربه نیک اکیلدیکنی
حسن ایستی . اوفاق برتیه نیک آرقاسنده خاصه آلای
طوبیلاشمشدی . خاصه آلای صوک امید و صوک فکردی !
— هایدی ، خاصه الاینی سوق ایدیکز !
دیبه باغیردی .

میزار قیلر ، سطرنجلی توزقلر کییهن خبره جیلر،
رومانک « له ژونهر » خان ایده حکمی سواریلر، رعدلر
سوروکلین ، سیاه قالیاقی ، مجلا مغفرلی طونجیلر ،
« فریدلان » ک کیلر و « ریولی » نک کیلر هبسی ،
بو بایرامده ثوله حکمرینی آکلادیلر ، فورطنه ایچنده
آیاقدده دوران اسهلرینی سلاملادیلر . صوکره ناندو
وموزیکه اوکده اولدنی حالده ایمپراطور خاصه آلای،
آغیر آدیملرله ، یوروبه رک حدنستز، مستریخ . انکلیز
بایلمنه قارشی متبسم ، او جهنمی اوجاعک ایچینه

[۱] برنجی نابولیون .

[۲] غروشی نابولیونک قوماندانلرنددر، واترلو
مغلوبیتنه یا کلشش بر مانوراسی سبب اولمشدر .

آتیلدی . هیبات ! نابولیون قیلیجک قبضه سته
دایانمش باقیور ، غرانیتدن وجلیکدن آلایلرینک ،
کوکورت صالیار توکوردن قورقونج طوبلرک منزله
کیررکیرمن ، بودهنش کرداب ایچنده ، اوجاق
روز کارینه طونولش بالمومی ناصیل اربسه، بربری
آردی صیرا ، اربدکلرینی کوربیوردی . سلاحلری
قوللرنده ، آللری یوقاری متوجه ، وقور ، متوکل
کیدییورلردی . ایچلرندن هیچ بری رجعت ایتمدی .
اویونک ، قهرمان ثولولر ! اوردودن باقی قالان
قسم ، اونلرک نعلشیرینی چیکنه مکده تردد ایدیور ،
خاصه آلاینک ثولومی قارشینده سیرجی قالییوردی .
ایشته اوزمان ، « بوزغون » ، اوزکش ،
سولنون چهره سیله اک مغرور طابورلر بیلده دهشت
سالان ، سناقلری، بر پاچه و رایه چویرن اودیو،
بأس آورسنی بوکشتندی و اوصیره ده دوماندن
یاچه بر هیولاکی، اوردولرک اورناستنده بویوره رک قانیدی .
« بوزغون » هیجان ایچنده قالان عسکره کور.
وندی و قوللرینی قاصارقی : « هرکس جاتی
قورتارسین ! » دیبه باغیردی . هرکس جاتی
قورتارسین ! نه حجات ! نه دهشت ! بوتون آغیزلر
فریاد ایدیوردی ؛ صانکه اوموزلرندن غریب رهوا
آسمش کی ، کندندن کجمش ، جلیغین ، قورقونج
بر حاله ، تارلا ایچلرنده ، آغیر صاندقلرک ، توزلی
آرابالرک آراسنده ، چوقورلر یوارلا مارق چاودار
تارلالرینه صاقلاناراق ، « شاقو » لرینی، مانطولرینی،
تفشکلرینی آتارقی ، سناقلری آتارقی ، بوأمکدارلر
پروسیه قلشجری آلتنده نیتره یور، آغیلور، باغیریور،
قاجییورلردی ! نه ماتم ! وطوتوشمش بر صامان
هواده ناصیل اوجارسه « بویوک اوردو » دینیلر اوهای
هوی کوزله قاش آراسنده، ازیوب غائب اولدی و بویوک
هیبات که رؤیایه پناه اولان او صحرا ، اوکی صیره
کاشاک فرار ایستیکنی انسانلرک فرارینه شاه اولدی !
آرادن قرق سته کجیدی . اویله اولدینی حاله
بو آووج ایچی قادار طوبراق، « واترلو » ، بومانی
ومزروی یایلا ، اللهک بونجه ثولوم قانیدنی بو مشوم
میدان دیولرک فرارینه شهادت اولدینی ایچین اویله کورویور .

انسان ، به بیکر ، ترامپت ، سناقلر ...
نابولیون بوتون بونلرک برنهر حالده آقدینی کوردی
واوزمان ایچنده مبهم بر وجدان عذابی حسن ایدرک
قوللرینی هوا به قالدیردی :
— عسکرم ثولدی . بن مغلوب دوشدم !
ثولکهم جام کی قیریلوب داغیلدی . آی آله خشین،
بوسفرده خشمه می اوعرادم ؟
اوزمان صیحه لر ، کورولتولر ، طوب سملری
آراسنده ، سسک جوانی ایشیتندی :

— خاییر !

ترجه ایدن : کامران شریف و یقینر نوغور